

Reménység az Ószövetségben

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Jób 19:25-27; Zsoltárok 49; 71;
Ézsaiás 26:14, 19; Dániel 12; 1Timóteus 6:16

„Hit által áldozta volna fel Ábrahám Izsákot, amikor próbára tétetett, és az egyszülöttjét vitte áldozatul, ő, aki az ígéreteket kapta... Arra számított, hogy Isten a halálból is képes feltámasztani, ezért vissza is kapta őt, mintegy előkép gyanánt” (Zsid 11:17, 19, ÚRK).

Az ószövetségi reménység nem a lélek halhatatlanságának görög elképzeléseiben gyökerezik, hanem a holtak végső feltámadásának bibliai tanításában.

Mégis hogyan lehet újból életre kelteni a már nem létező emberi testet, amit elhamvasztottak, vagy másképpen enyészett el? Miként nyerheti vissza azonosságát, létét az, aki talán már évszázadokkal, évezredekkel ezelőtt meghalt?

Ezek a kérdések vezetnek az élet titkáról való elmélkedéshez. Életben vagyunk, élvezzük az életet, amivel Isten nap mint nap kegyelmesen megajándékoz. Nem vagyunk tisztában az élet keletkezésének természetfeletti mikéntjével, de azt tudjuk, hogy kezdetben Isten az Ige hatalma által hozott elő életet az élettelenből (1Mózes 1; Zsolt 33:6, 9). Tehát ha először teremtetett életet a semmiből (latinul *ex nihilo*) a földön, miért kételkednénk abban, hogy képes újjáteremteni az ember életét és visszaadni eredeti identitását?

Ezen a héten arról fogunk elgondolkodni, hogyan bontakozott ki a végső feltámadás fogalma az ószövetségi időkben. Főként Jób kijelentéseire, néhány zsoltárra, valamint Ézsaiás és Dániel próféciaira összpontosítunk majd.

„ÉN MAGAM LÁTOM MEG ŐT”

Olvassuk el Jób 19:25-27 szakaszát, majd vessük össze Jn 1:18 és 1Tim 6:16 verseivel! A pátriárka mikorra várta, hogy meglátja Istent, és milyen körülmények között?

Az élet nem igazságos. Akkor látjuk ezt leginkább, amikor „jó emberek” szenvednek, miközben „gonoszoknak” jól megy a soruk (lásd Zsolt 73:12-17; Mal 3:14-18). Például Jób „feddhetetlen, igaz, istenfélő volt, és került a rosszat” (Jób 1:1, ÚRK), Isten mégis hagyta, hogy Sátán többféle végzetes csapást is mérjen rá. Fizikailag: a testét fájdalmas fekélyek gyötörték (Jób 2:1-8). Anyagilag: nyájainak, vagyonának nagy részét elveszítette (Jób 1:13-17), meghaltak a háza népéhez tartozó szolgálói, sőt a saját gyerekei is (Jób 1:16, 18-19). Érzelmileg: olyan barátok vették körül, akik korholták, hogy vétkeit be nem valló bűnösneként mindazt meg is érdemli, ami rászakadt (Jób 4; 5; 8; 11 stb.). Még a felesége is kifakadt: „Erősen állsz-e még mindig a te feddhetetlenségeden? Átkozd meg Istent, és halj meg” (Jób 2:9, ÚRK)!

Jób mit sem tudott arról, hogy ő lett az Isten és Sátán közötti mély, kozmikus küzdelem epicentruma. A gyötrelmeitől lesújtva azon bánkódott, hogy miért kellett megszületnie, azt kívánta, bárcsak meg se született volna (Jób 3. fejezet). Úgy képzelte, hamarosan vége az életének, de rendületlenül bízott abban, hogy nem a halálé lesz az utolsó szó. Erős meggyőződéssel jelentette ki, hogy miután meghal, Megváltója egy nap majd megáll felette, és „testemben látom meg Istent” (Jób 19:25-27, ÚRK). „Ebben félreérthetetlenül felvillan a feltámadás gondolata” (*The SDA Bible Commentary*. 3. köt. 549. o.).

Nagyszerű reménység a rettenetes tragédiák közepette! A betegséggel, fájdalommal, anyagi összeomlással, társadalmi megvetéssel és érzelmi összetörtséggel küzdő Jób még akkor is képes volt előre tekinteni arra a napra, amikor majd feltámad a halálból és megláthatja szeretett Megváltóját! A pátriárkának a feltámadásra vonatkozó kijelentése ugyanolyan bizonyossággal volt teljes, mint ahogy évszázadokkal később Márta fordult Jézus-hoz: „Tudom, hogy [Lázár] feltámad a feltámadáskor az utolsó napon” (Jn 11:24). Jóbnak is hittel kellett igényelnie ezt az ígéretet, mint Mártának, aki aztán nem sokkal később hatalmas tapasztalatot is szerzett, és ez alátámasztotta hitét.

Hogyan tanulhatunk meg bízni Istenben az élet vérlázító igazságtalanságai között is?

A HALÁL KEZÉBŐL

Olvassuk el a 49. zsoltárt! Miért volt olyan biztos a zsoltáros a végső felátadásában (Zsolt 49:16), szemben azokkal, akik bizonyosság nélkül elvesznek (Zsolt 49:7-15)?

A 49. zsoltár említést tesz azoknak a hamis bizodalmaról, „*Akik gazdagságukban bíznak, és nagy vagyonukkal dicsekesznek*” (Zsolt 49:7), „*földjüket magukról nevezik el*” (Zsolt 49:12, ÚRK), akik csak magukkal tesznek jót (Zsolt 49:19). Úgy tesznek, mintha örökre megmaradnának a házaik, mint ahogy a dicsőségük is (Zsolt 49:12, 18). Balgán meglepedkeznek arról, hogy dicsőségük szertefoszlik, ők maguk is elvesznek, hasonlóan az állatokhoz (Zsolt 49:13). „*Mint a juhok, úgy kerülnek a sírba, a halál legelteti őket... Alakjukat elemészti a sír, nem lesz lakásuk*” (Zsolt 49:15, ÚRK).

Jób évszázadokkal korábban kijelentette: „*Mezítelen jöttem ki az én anyámnak méhéből, és mezítelen térek oda vissza*” (Jób 1:21; vö. 1Tim 6:7). A zsoltáros rámutat, hogy a bolondok és a bölcsek egyaránt meghalnak, „*és gazdagságukat másoknak hagyják*” (Zsolt 49:11).

Viszont alapvető a különbség közöttük. Egyik oldalon vannak a bolondok, akik elvesznek, noha a saját múlandó javaikkal és teljesítményeikkel próbálják biztosítani magukat. Velük szemben a bölcsek az emberi történelem folyamán és a halál fogságán túllátva a szemüket a fényes jutalomra szegezik, amit Isten tart fenn a számukra (1Pt 1:4). A zsoltáros ilyen gondolati megközelítéssel, bízva mondja el: „*De Isten engem kivált a holtak hazájából, és magához fog venni*” (Zsolt 49:16, RÚF).

Az ószövetségi reménységgel összhangban ez a kijelentés nem azt sugallja, hogy a zsoltáros lelke a halála idején azonnal a mennybe röppenne. Eyszerűen azt fejezi ki, hogy nem marad örökre a sírban. Eljön majd az idő, amikor Isten megszabadítja a halálból és a mennybe viszi.

Ez is a jövőbeli felátadás biztos voltát mutatja be, most pedig reményt, bizonyosságot és tartalmat hoz az életünkbe. A bölcsek jutalma tehát összehasonlíthatatlanul nagyszerűbb annál, mint amit rövid életük alatt a balgák felhalmozhatnak maguknak, ráadásul örökre megmarad.

Mi mindenben láttuk már, hogy hiábavaló az embernek a gazdagságában vagy a teljesítményeiben bízni? Hogyan védhet meg ettől a hibától, ha a keresztre figyelünk?

„A FÖLD MÉLYSÉGÉBŐL”

Olvassuk el a 71. zsoltárt! Mire utalt a zsoltáros, amikor kérte Istent, hogy hozza fel „a föld mélységéből” (Zsolt 71:20)?

A 49. zsoltár meghatározó módon fejezi ki a feltámadás reményét, szemben a vagyonukban bízókkal való váradalmával. A 71. zsoltár írója Istennél keres biztonságot és reményt, amikor ellenségek veszik körül, hamisan vádolják és azt állítják, hogy Isten elhagyta (Zsolt 71:10-11).

A megpróbáltatások idején Dávid vigaszt és bizonyosságot nyer, mert felidézi, hogyan viselte gondját Isten a múltban. Először is tudja, hogy Ő tartotta meg születésétől fogva, Ő hozta elő anyja méhéből (Zsolt 71:6). Azt is kijelenti, hogy ifjúságától kezdve az Úr tanította (Zsolt 71:17).

A zsoltáros könyörög, mint aki biztosan tudja, hogy mindig Isten volt a sziklája, az erőssége: „Légy sziklaváram, ahova menekülhessek szüntelen” (Zsolt 71:3). „Ne vess el engem az én vénségemnek idején; mikor elfogy az én erőm, ne hagyj el engem” (Zsolt 71:9)! „Oh Isten, ne távozzál el tőlem! Én Istenem, siess segítségemre” (Zsolt 71:12)! „Sok bajt és nyomorúságot láttattál velem, de ismét megelevenítesz, és a föld mélyéből is újra fölhozol engem” (Zsolt 71:20, ÚRK) - fűzi még hozzá.

A „föld mélyéből” kifejezés érthető szó szerint, utalásként Dávid jövőbeli, fizikai feltámasztására. A szövegösszefüggés azonban talán inkább a zsoltáríró mély depresszióját érzékelteti egy hasonlattal: mintha el akarná nyelni a föld (vö. Zsolt 88:6; 130:1). Elmondhatjuk tehát, hogy ez „elsősorban képletes kifejezés, ugyanakkor céloz a testi feltámasztásra is” (Andrews Study Bible megjegyzése Zsolt 71:20 verséhez, 726. o.).

Végeredményben fontos belekapaszkodni abba, hogy legyünk bármilyen helyzetben, Isten ott van, gondoskodik rólunk. Végző soron a reménységünk nem erre az életre, hanem az eljövendőre összpontosul, az örök életre, amire majd Jézus feltámaszt visszaterésakor.

Mindenkinek vannak rettenetesen elkeseredett pillanatai. Mit változtat ilyenkor, ha felidézünk, ahogyan korábban segített az Úr tovább küzdeni hittel, még ha Ő távolinak tűnt is?

„MEGELEVENEDNEK HALOTTAID”

Olvassuk el Ézs 26:14 és 19 verseit! Mi a különbség a végleg elveszők (Ézs 26:14; lásd még Mal 4:1) és azok között, akik örök életre jutnak (Ézs 26:19)?

Ézsaiás próféta könyve bemutatja az éles ellentétet Isten fensége és az ember törekenysége között (lásd Ézsaiás 40. fejezet). Mi olyanok vagyunk, mint a megszáradó fű és a hervadó virág, Isten beszéde azonban örökre megmarad (Ézs 40:6-8). Bűnösök vagyunk, ám Isten üdvözítő kegyelme elérhető minden ember számára, még azoknak a pogányoknak is, akik elfogadják szövetségét és megtartják a szombatot (Ézsaiás 56. fejezet).

Ézsaiás próféta könyve jelentősen kitágítja a feltámadás reményét. A feltámadásra tett korábbi bibliai utalásokat inkább személyes nézőpontból fogalmazták meg (Jób 19:25-27; Zsolt 49:16; 71:20), míg Ézsaiás próféta szavai nemcsak önmagára, hanem a hívők szövetségi közösségére is vonatkoznak (Ézs 26:19).

Ézsaiás 26. fejezete szembeállítja a gonoszok és az igazak sorsát. Egyik oldalon a gonoszok halottak maradnak, nem kelnek életre többé, legalábbis a „második halál” (Jel 21:8) után már nem. Teljesen megsemmisülnek, az emlékezetük is elvész örökre (Ézs 26:14). Ez a szakasz is hangsúlyozza azt a tanítást, hogy nem létezik a halál után a testet túlélő lélek vagy szellem. Az Úr kijelentette a gonoszok jövőbeli, végső pusztulásáról szólva, hogy elégnek, „nem marad sem gyökerük, sem águk” (Mal 3:20, RÚF, Károliban Mal 4:1).

A meghalt igazak azonban feltámadnak a halálból, hogy elnyerjék jutalmukat. Az Úr Isten „elnyeli a halált örökre” és „minden arcról letörli a könnyet” (Ézs 25:8, ÚRK). „Megelevenednek halottaid, és holttestük föltámad. Serkenjetelek föl és ujjongjotok, akik a porban laktok, mert harmatotok a napkeltének harmata, és a föld visszaadja az árnyakat” (Ézs 26:19, ÚRK). A feltámadt igazak mind örömmel vesznek részt a lakomán, amit az Úr készít a népeknek (Ézs 25:6). A végső feltámadás minden korból összehozza az összes igaz embert, így a Krisztusban meghalt szeretetteinket is.

Képzeld el, milyen lenne reménység, bizonyosság nélkül élni, azzal a tudattal, hogy a halállal minden véget ér számunkra! Sőt azok is mind eltűnnek, akik valaha ismertek bennünket, tehát mintha soha nem is léteztünk volna, semmi értelme nem lenne az életünknek. Ezzel szemben mennyire más képet mutat a reménységünk!

AKIK A PORBAN ALSZANAK

Az Újszövetség sokat foglalkozik a halottak feltámadásával, és amint látuk, ez a gondolat az Ószövetségben is megjelent. Az akkori korban élő emberek ugyanazt a reményt látták maguk előtt a feltámadásról, mint mi. Mártát szintén ez a reménység éltette Jézus napjaiban (Jn 11:24). Vitathatatlan, hogy a zsidók akkoriban is tudtak az utolsó napon történő feltámadásról, még ha nem is mind hittek benne (lásd ApCsel 23:8).

Hogyan írja le a feltámadás reményét Dániel próféta könyvének 12. fejezete?

Dán 12:1 úgy nevezi Mihályt – akinek kilétét sokan vitatták –, hogy „*a nagy fejedelem*”. *Dániel próféta könyvében* minden nagy látomás csúcspontján feltűnik Krisztus és az országa, így az adott szakasz esetében is szükségképpen ez a helyzet. Ebben a próféta könyvben még más utalásokat is találunk erre az isteni személyre: „*a seregnek fejedelme*” (Dán 8:11), „*fejedelmek fejedelme*” (Dán 8:25), „*Messiás-fejedelem*” (Dán 9:25), végül pedig „*Mihály, a nagy fejedelem*” (Dán 12:1). Ezért Mihályt is Krisztussal kell azonosítanunk.

Az eddig vizsgált ószövetségi szakaszok (Jób 19:25-27; Zsolt 49:16; 71:20; Ézs 26:19) egyöntetűen az igazak feltámadásáról szólnak. Dániel 12. fejezete azonban említi az igazak és a gonoszok feltámadását is. Amikor Mihály felkel, „*sokan azok közül, akik alusznak a föld porában, felszerkennek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló utálatosságra*” (Dán 12:2).

Krisztus visszatérésekor külön feltámadnak bizonyos emberek, hűségesek és hűtlenek. „*Sírok nyílnak meg, és »sokan azok közül, akik alusznak a föld porában, felszerkennek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló utálatosságra«* (Dán 12:2). Azok, akik a harmadik angyal üzenetébe vetett hittel haltak meg, megdicsőülten jönnek elő sírjukból, hogy meghallják, amikor Isten békeszövetséget köt törvénye megtartóival. Azok is, »*akik Őt általszegezték*» (Jel 1:7), akik gúnyolódtak és nevettek Krisztus haláltusáján, és akik a leghevesebben támadták igazságát és népét, feltámadnak, hogy meglássák Krisztus dicsőségét és a hűségesek és engedelmesek megdicsőítését” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 544-545. o.).

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA: Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, „Látomások az eljövendő dicsőségről” c. fejezet, 449-457. o.

A modern tudomány tanítása szerint minden anyag atomokból áll, amelyek még kisebb elemi részecskékből, kvarkokból és leptonokból tevődnek össze, ezeket tartják minden létező fizikai dolog építőköveinek. Amennyiben tehát a fizikai világ magát a kvarkok és leptonok alkotják, vajon nem volna képes Isten, aki nemcsak megteremtette, de fenn is tartja a világot, egyszerűen újrakonfigurálni (újra alakzatba rendezni) a kvarkokat és a leptonokat, amikor eljön a feltámasztásunk ideje? Az ateista Bertrand Russel a feltámadás gondolatán gúnyolódva kérdezte, hogy mi történik azokkal, akiket kannibálok ettek meg, hiszen a testük már a kannibálokéba épült bele? Tehát ki mit kap meg a feltámadáskor? Feltételezhetjük, hogy az Úr egyszerűen előveszi valahonnan a kvarkokat és a leptonokat, a létezés alapvető építőköveit, és a nála mindannyiunkról meglévő információ alapján helyreállít bennünket ezekből? Neki nincs szüksége az eredeti elemi részecskéinkre, Ő bármit képes megtenni. Valójában elég szólnia, és új kvarkok meg leptonok jönnek létre. Isten, aki megteremtette a világmindenséget, bárhogy, de újjá tud teremteni bennünket, és megígérte, hogy ezt megteszi a holtak feltámasztásakor.

„Az első feltámadáskor az Életadó szólítani fogja megváltottait, de addig a dicsőséges óráig, amikor felharsan az utolsó trombitászó és a hatalmas sereg előjön örök dicsőségre, Isten minden megpihent szentet biztonságban tart és drágakőként őriz, név szerint ismeri őket. Az életük idején bennük lakozó Megváltó hatalma által Isten előhossa őket a halálból, mert isteni természet részesei lettek” (Ellen G. White megjegyzése, *The SDA Bible Commentary*. 4. köt. 1143. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

A becslések szerint úgy 2 billió galaxis létezik, amelyek egyenként sok milliárd csillagból állnak. Némelyik csillag körül bolygók keringenek, ahogy a naprendszerünkben a mi napunk körül is. Gondoljunk csak bele, milyen elképesztő hatalma van Istennek, aki nemcsak megteremtette, hanem fenn is tartja, sőt név szerint ismeri mindet (Zsolt 147:4)! Ez a lenyűgöző igazság hogyan mutatja be, hogy a hatalmas Isten erejét nem haladja meg a holtak megígért feltámasztása?

LUKÁTSI VILMA: VALAKI KOPOG

Egy templom van ezen a világon,
és ez a templom maga a Csend!
A lélek dimenziótlan mélyén
VALAKI halkan zörget odabent.

De mi, emberek - Káin fiai -
síp-pal-dobbal rontjuk meg a csendet,
lárma-koszorúval a fejünkön
harsonázzuk eredményeinket.
Fölkúsztunk a tudás-fa törzsére,
máshol szeretnénk lenni már nagyon,
az Édentől sokkal keletebbre,
egy emléktelen, újabb csillagon.
Miért?

A gyermekkor felhői mögött
kívül-belül üres lett az ég!
A nagyszakállú isten nincs seholl!
A képzelet megölte képzetét!

...és nő a zaj, és nő a gyorsaság,
tér és idő vad körben forog...

A lélek dimenziótlan mélyén
VALAKI halkan, csendesen kopog.